

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Revolucionarna vloga komunistov je v tem, da prispevajo k organiziranosti boja in vplivajo na zavest množic

Na 8. seji CK ZKS o aktualnih idejnopoličnih in družbenoekonomskih problemih je podal predsednik CK ZKS tov. Franc Popit obširen referat. Iz njegovega referata podajamo nekaj misli.

Tov. Popit je v svojem začetku omenil, odnosno ponovil strateške temelje reforme, kateri so:

1. intenziviranje gospodarjenja in večja gospodarska stabilnost;
2. širša in bolj vsestranska vključitev našega gospodarstva v mednarodno delitev dela;
3. nadaljnje razvijanje ekonomskih prvin blagovnega načina proizvodnje;
4. preraščanje samoupravljanja v prevladujoč družbeni odnos v celokupni družbeni reprodukciji.

V razpravah, ki jih je organiziral sekretariat CK ZKS s političnim aktivom po vsej Sloveniji po »čestni akciji«, je bil pr. tem cest v Sloveniji povsem v senci in so bila v ospredju največ druga družbeno politična in ekonomska vprašanja. Stališča, predloge in vprašanja, ki so jih na sestankih navajali diskutanti, lahko strnemo v tri osnovne teme:

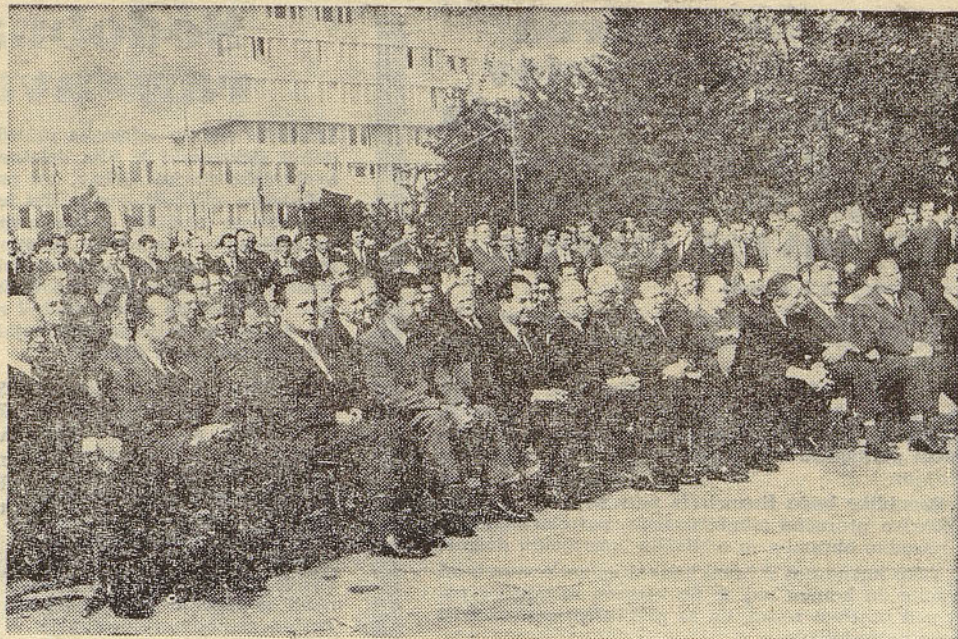
1. Problemi delovanja in razvijanja naše samoupravne družbe.
2. Problemi nadaljnjega ekonomskega razvoja.
3. Problemi idejne vsebine in uspešnosti komunistov in ZKS.

Nato je v nadaljevanju podal določena stališča, katere je tudi konkretiziral s podatki iz ekonomskega vidika položaja Slovenije v Jugoslaviji.

Podatki mednarodnih primerjav jasno kažejo, da se SR Slovenija pa tudi Jugoslavija kot celota uvršča med nekoliko evropskih dežel, ki so dosegle v daljšem razdobju po vojni najhitrejši gospodarski razvoj. Podatki tudi nedvomno potrjujejo, da je bil v SRS in v Jugoslaviji povojni razvoj neprimerno hitrejši kot predvojni. Čeprav bodo dokončno oceno o tem povojnem razvoju dale šele kasnejše generacije, verjetno ni daleč od resnice trditve, da bo v zgodovini jugoslovanskih narodov to obdobje zapisano kot čas izrednega gospodarskega razvoja. Zato lahko rečemo, da je bila in je jugoslovanska skupnost za slovenski narod in za vse jugoslovanske narode ne samo oporišče neodvisnosti v današnjem svetu imperializma in hegemonizma, ampak tudi pogoj za uspešen gospodarski in družbeni razvoj. Prav tako je tudi res, da so SRS — kot tudi nekatera druga razvitejša območja v Jugoslaviji — prav zaradi sorazmerno večje razvitosti prispevala pomemben delež k materialnemu in družbenemu razvoju jugoslovanske skupnosti.

Obenem so posebno v obdobju do reforme prek cen nastajala prelivanja v prid Slovenije, in to kot razlika med višjimi notranjimi in nižjimi svetovnimi cenami ali kot škarje v razmerju cen industrijskih in agrarnih proizvodov. Res je, da je slovensko gospodarstvo — kot najbolj razvito v Jugoslaviji — tudi najbolj uživalo prednosti enotnega jugoslovanskega trga, kar je nedvomno eden od razlogov za njegov uspešni razvoj. Prav tako je važno spoznanje, da sta prav jugoslovanski trg in gospodarski sistem olajšala tudi Sloveniji uspešno prodiranje na svetovno tržišče. Teh nekaj elementov da sklepate, da je življenjski interes slovenskega naroda, da utrjuje jugoslovansko skupnost in zavest

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gostje med otvoritvenim govorom letošnje razstave »Sodobna elektronika« na GR v Ljubljani

20 let ISKRE - tovarne elementov za elektroniko v Ljubljani

Dvajset let podjetja je pomembna obletnica skupnih naporov celotnega kolektiva, zato je prav, če vsaj v kratkem prikažemo nastanek in razvoj te naše tovarne.

Iskra — Tovarna elementov za elektroniko je le ena od tovarn odnosno organizacij, ki so se razvile iz nekdanjega Inštituta za elektroizveze.

Na pobudo pok. tov. Borisa Kidriča se je pod vodstvom tov. Rudija Jančarja zbrala grupa partizanskih zvezarjev, ekipa njihovih sodelavcev iz časov okupirane Ljubljane in nekaj sodelavcev iz Iskre ter začela delati novembra 1947. leta v prostorih risalnice bivše IV. gimnazije v Subičevi ulici.

Odlok o ustanovitvi pa je bil objavljen marca meseca 1948. leta. Takrat je Inštitut pridobil tudi prve prostore v bivši rižarni na Linhartovi cesti. Tu je bil potem tudi sedež Inštituta za elektroizveze in pozneje vseskozi tudi Tovarne elementov.

Tovariši, ki so takrat pričeli z delom so si že od vsega začetka, spričo neposrednih potreb državnega vodstva in lastnih predvidevanj začrtali tele osnovne smernice za delo:

Razvoj in proizvodnja sestavnih delov aparatov za zveze in ostalih elektronskih naprav, predvsem merilnih.

Osnovna naloga, ki je bila tovarišem takrat postavljena je bila: brezična povezava osrednjega gospodarskega vodstva z vsemi najvažnejšimi gospodarskimi področji in industrijskimi podjetji.

Da bi zagotovili uspešen razvoj in bodočo proizvodnjo aparatov, ki so jih razvijali, so morali predvsem rešiti problem najbistvenejših elektronskih sestavnih delov.

Kljub pomanjkanju opreme — takorekoč brez nje, so

tovariši z izredno požrtvovalnostjo in zagrizenostjo kmalu uspeli razviti postopke za proizvodnjo nekaterih sestavnih delov.

Za organizacijo proizvodnje se je kmalu v okviru Inštituta, ki je bil takrat ustanova, formaliziral proizvodni sektor. Tega je nato Inštitut z vsemi potrebnimi kadri in opremo izdvojil in 1. 1. 1951. ustanovil proizvodno podjetje »Telekomunikacije« v Pržanu. V novozgrajene prostore v Pržanu se je preselila proizvodnja radijskih sprejemnikov in oddelek žičnih zvez,

proizvodnja uporov v Sentjernej, proizvodnja sljudnih in papirnih kondenzatorjev pa v Semiču.

Razvojna dejavnost IEV je bila programsko zelo obsežna, kljub temu pa uspešna. Saj je v prvih nekaj letih formaliziral poleg že prej omenjene proizvodnje odnosno obratov še naslednje:

- obrat feritov na Celovški cesti 71 v Ljubljani,
- obrat magnetov na Celovški cesti 207 v Ljubljani,
- obrat žarnic v Kotnikovi ul. 16 v Ljubljani,

(Dalje na 6. strani)

TITO: Mladina venka potencialna sila

Na velikem zborovanju v Zagrebu je predsednik ZKJ Josip Broz Tito opozoril najprej na slavno in revolucionarno pot, ki jo je prehodila najnaprednejša jugoslovanska mladina od ustanovitve SKOJ pred 50 leti v Zagrebu do danes, nato pa poudaril, da je današnja mladina velika potencialna sila in opora naše samoupravne družbe v prizadevanjih za hitrejši socialistični razvoj. V uspehih, ki smo jih do zdaj dosegli pri uresničevanju gospodarske in družbene reforme, je bil storjen odločen korak za uveljavitev sodobne, odkrite in moderne družbe, v kateri imajo znanost in kultura, strokovnost in znanje odločilno vlogo. Razumljivo je, da je dejal predsednik Tito, da so mladi zaradi svojega objektivnega položaja najbolj zainteresirani za hitrejšo uveljavljanje znanstvenih dosežkov, za stalno učenje in pridobivanje čim večjih kvalifikacij, za naglo opuščanje vsega tistega, kar je zastaralo in neučinkovito,

kar ovira prodor najsodobnejšega, tako v proizvodnji, kakor tudi v družbenih odnosih. Ob koncu govora je med drugim dejal: Naša mlada generacija naj izkoristi 50-letne izkušnje SKOJ. Razumljivo, so razlike v nalogah, ki jih je imel SKOJ in ki jih ima današnja mlada generacija. SKOJ in napredna mladina sploh sta se borila za tisto, kar naj bi prišlo, za to, kar imamo danes: socialistične družbene odnose, bratstvo in enotnost, močno jugoslovansko skupnost. Mnogi niso dočakali rezultatov svoje boje. Sedanja mlada generacija Jugoslavije je predvsem dolžna darovati in nadalje razvijati izvojevane pridobitve in se odločno boriti proti vsem poskusom ločevanja intelektualne mladine od delavske in kmečke mladine. Pri vsem tem je treba upoštevati, da v naši samoupravljani družbi ni mogoče govoriti o zamenjavi generacij, temveč o tem, da mlajši in sposobnejši prihajajo na položaje tistih, ki so že dali tisto, kar so mogli.

Revolucionarna vloga komunistov je v tem, da prispevajo k organiziranosti boja in vplivajo na zavest množic

(Nadaljevanje s 1. strani)

usodni in interesni povezanosti s to skupnostjo, ki v perspektivi in danes omogoča optimalni razvoj slovenskega naroda.

Pristojnosti federacije na gospodarskem področju bodo jasnejše, ko se bodo realizirala nekatera stališča, za katera je že dosežena načelna enotnost v jugoslovanskem političnem vodstvu. Ta stališča so na kratko naslednja:

1. Republike bodo financirale potrebe federacije, ki naj pokriva proračun administracije, potrebe diplomacije, narodno obrambo in odplačilo inozemskih dolgov.

2. Tako imenovani državni kapital na vseh ravneh od federacije do komun naj se do njegove likvidacije postavi pod poseben režim, da se preprečijo možnosti za njegovo reprodukcijo.

3. Federacija naj za objekte, ki so v gradnji po srednjeročnem planu in jih financira, vplača fiksne zneske, vse prekoračitve pa gredo v breme republike, v kateri se objekt gradi, oziroma delovne organizacije, ki bo objekt upravljala.

4. Federacija ne prevzema nobenih novih investicijskih obveznosti.

5. Regresi in kompenzacije se financirajo prek sredstev, ki morajo biti pod vplivom samoupravnih organizacij.

6. Sklad za razvoj nezadostno razvitih območij v BiH, Makedoniji, Črni gori in Kosovu se spremeni v sklad gospodarstva.

V svojih nadaljevanjih je tov. Popit podal idejno podobo in družbeno vlogo ZK, kjer je poudaril, da je revolucionarna vloga komunistov prav v tem, da prispevajo k organiziranosti boja, predvsem pa, da vplivajo na zavest množic in se bojujejo za oblikovanje te zavesti. Pri tem so nenehno pod vplivom najbolj naprednih sil delavskega razreda.

Ko je obravnaval nekatera konkretna družbenoekonomska vprašanja je omenil, da je treba v sedanji situaciji poudariti naslednja dejstva in stališča:

1. Odločilno je spoznanje, da je boj za povečanje produktivnosti, zniževanje stroškov in proti administrativnim razdelitvam, za hitrejše obračanje sredstev v gospodarstvu in za konkurenčno sposobnost, eden izmed glavnih dejavnikov uresničevanja reforme.

2. Poglavitno načelo ure, da je delovni človek nosilec odločanja o presežnem delu in da sredstva čim bolj neposredno nadzorujejo in nanje vplivajo tisti, ki so jih ustvarili.

3. Bistveno večje razpolaganje samega gospodarstva s stalnimi obratnimi sredstvi je nadaljnji pogoj, da dosežemo bolj ustrezna razmerja v finančni politiki, s čimer bi povečali njegovo reprodukcijsko sposobnost. Zato je treba rešiti problem trajnih obratnih sredstev gospodarstva.

4. Osebnih dohodkov je treba obravnavati z zavestjo, da delujejo tako na družbene odnose kot na odnose gospodarjenja.

5. Eno od izhodišč pri sprejemu družbene in gospodarske reforme je bilo, da so sposobni, ustvarjalni kadri pogoj za hitrejši razvoj samoupravnega socializma in poglavitni dejavnik gospodarskega razvoja.

6. Kljub vsem sistemskim pomanjkljivostim ne gre prezreti dejstva, da je uspešno gospodarjenje v samih podjetjih glavni ključ za postopno povečevanje njihove reproduktivne sposobnosti.

7. Zveza komunistov mora v zavesti samoupravljalcev neprestano utrjevati pripravljenost za sprejemanje vseh temeljnih konsekvenc pri uresničevanju zakonitosti socialistične blagovne proizvodnje, ne samo tistih, ki ustrezajo trenutnim in delnim interesom. Zveza komunistov mora sprejeti konsekvence tudi takrat, ko gre za opustitev in preusmeritev proizvodnje, prisilno poravnava in stečaj, vendar ob odločnem reševanju socialnih problemov zaposlenih.

Obravnavanje pereče problematike in stališča, ki jih bo še sprejela seja CK naj bi, skupaj s stališči prejšnjih sej, rabilo za izdelavo osnutka resolucije, ki naj bi jo sprejela konferenca ZKS, ki bo obravnavala idejnopolično situacijo v naši republici.

P. G.

Sodobna elektronika — razstava naših uspehov

Letošnja celotna sejemska prireditev našega podjetja na Sodobni elektroniki je bila deležna splošnega priznanja in pohvale, tako strokovnjakov, kot povprečnih obiskovalcev. Vzlic nekaterim spodsrljajem — kot je bila npr. mrtva demonstracija barvne televizije — smo z množico novih izdelkov, odlično urejenega razstavnega prostora in brezhibno organizirano informativno službo — uspeli dokazati velik napredek v konstrukciji in proizvodnji sodobnih naprav s področja elektronike in si morda spet pridobili zadnja leta že nekoliko omanjan sloves najboljšega proizvajalca te specializirane elektrotehniške panoge v državi.

Kreatorji naše razstavne stojnice na sejmu Sodobna elektronika so imeli letos srečne roke. Njihova zamisel osnovne konstrukcije stojnice, razporeditev eksponatov, dostopov in komercialnega prostora za obiskovalce je popolnoma uspela, tako da smo bili deležni vsesplošne pozornosti in pohvale. Vzlic dotrajanemu nosilnemu ogrodju je bila naša razstava izredno privlačna. Da niso to prazne besede, so potrdili obiskovalci, ki so, od prve ure začetka sejma do konca, zaposlili naše informatorje s kopiciami vprašanj o posameznih tehničnih karakteristikah eksponatov, terjali prospekte in se nasploh mnogo več zadrževali pri nas, kot pri drugih stojnicah renomiranih podjetij.

Kot vsakič smo tudi letos prikazali le majhen del iz našega širokega proizvodnega asortimenta. Najbolj smo poudarili profesionalno in seveda, kar je razumljivo, zabavno elektroniko. Bilo je veliko tudi novih eksponatov, že na prvi pogled oblikovno in funkcionalno uspešnih konstrukcij, kar je seveda odločilno prispevalo k uspehu naše razstave.

Vsega skupaj smo razstavili približno 120 izdelkov, oz. skupin izdelkov, ker elektronski elementi niso upoštevani. Od novih na sejmu Sodobna elektronika še neprikazanih eksponatov so vzbudili pozornost obiskovalcev zlasti naslednji:

Od panoge telefonije raznobarvni telefoni Face Standard namesto ATA 22, ker je bil razstavljen en sam. Velik tehnični napredek je prikazal telefonski odzivnik, ki zabeleži avtomatično telefonsko naročilo.

Merilnih instrumentov tako analognih, kot elektronskih je bilo precej. Od novih: merilnik upornosti, impulzni pisalnik in merilnik ter oddajnik nivoja. Za servise in laboratorije je zelo prikladen univerzalni instrument Unimer 1 s transistoriziranim ojačevalnikom in z visoko notranjo upornostjo.

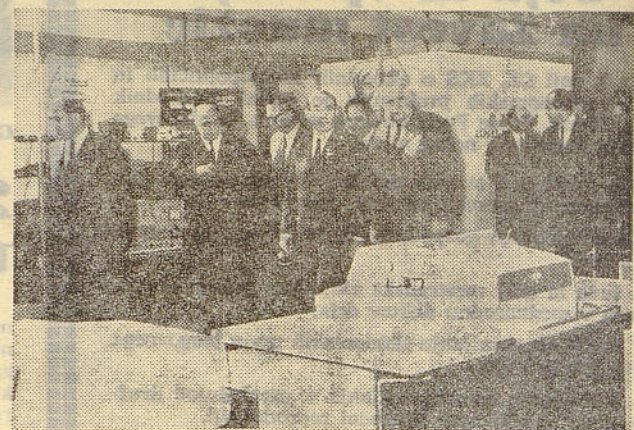
Tovarna v Otočah je prikazala nove izredno lične mini instrumente, ki jih bo poslej industrija na veliko vgrajevala v aparature. Od stikalne tehnike sta nova inštalacijska avtomata ED 25/4 in 25/7, ki ju je tržišče že dolgo pogrešalo.

Zavod je prikazal napravo za umetno trifazno omrežje namenjeno filmski proizvodnji in televiziji, izdelana pa je bila po naročilu RTV

Skopje. Zadnji trenutek se je Zavod odločil tudi za razstavo desetkanalne režijske mešalne mize izdelane za RTV Sarajevo. Pržanska Avtomatika je prikazala novo

osnovno konstrukcijo električnega gramofona v raznih variantah z ojačevalnikom ali brez njega in z ali brez menjalnika plošč. Plod produkcije je prenosni gramofon Ostržek na baterijski pogon in iz omrežja. Izredno lep plastičen ton reproduktora glasbena skrinja v stilni obliki s stereo gramofonom in radijskim sprejemnikom.

Tovarna v Sežani tudi ni zaostala z novimi tipi radijskih sprejemnikov. Obiskovalci so si lahko ogledali nove sprejemnike Sava, Drava, (Dalje na 6. strani)

Predsednik ZIS in SRS si ogledujeta razstavo

Naš razgovor

Pasivna vloga DS ZP

Vprašuje UREDNIŠTVO, odgovarja predsednik delavskega sveta združenega podjetja »Iskra« inž. ROK ZIBERT.

Vprašanje: Kot predsednik delavskega sveta združenega podjetja »Iskra« ste v tej mandatni dobi prav gotovo spoznali, kakšen vpliv imajo sklepi in priporočila delavskega sveta ZP?

Odgovor: Ne bi rad pograval že objavljeno mnenje od DS ZP, vendar bo prav, če ponovno poudarim, da je omenjeni delavski svet dejansko brez moči. Mi se lahko sicer pogovarjamo, razpravljamo, priporočamo — toda nobena organizacija se ni dolžna po tem ravnati. DS ZP lahko sklepa le o stvareh, ki so z zakonom določene, da jih mora potrditi delavski svet, o vsem drugem poslovanju pa, kot sem že povedal, DS ZP ne more odločati. Če hoče DS ZP nekaj doseči, morajo dati svoj pristanek delavski sveti vseh organizacij.

Vprašanje: Po odgovoru sodeč, ima DS ZP premalo kompetenc. Ali smatrate, da ta oblika ne odgovarja sedanjemu stanju oz. da ima DS ZP preveč pasivno vlogo pri poslovanju ZP »Iskra«?

Odgovor: Sicer je vprašanje delikatno, toda stanju, kakršno je, primerno in potrebno. Morda bo prav, da

omenim tudi dejstvo, da so seje DS ZP slabo zasedene oz. da skoraj vedno začnemo z zamudo, ker ni dovolj navzočih članov in da je včasih več gostov kot članov ipd. Konkretno vzemimo v poštev le zadnjo sejo: ob napovedi ni uri ni bilo moč začeti s sejo, ker ni bilo sklepčnosti; od 52 izvoljenih članov je bilo namreč navzočih le 25. Kasneje jih je prišlo še deset, skupaj je bilo torej 35 navzočih, čeprav so bili v programu dnevnega reda pereči problemi tovarn »Sprejemniki«, »Orodjarna«, »Polprevodniki« in polletni obračun. In še nekaj: na sejah dosti več debatirajo gostje kot člani DS. Vse našeto mi da misliti, da zamuhanje, odsotnost mnogih članov, nesodelovanje — ni le mezanimanje, pač pa odsev nekompetenc DS ZP, ki je v bistvu le priporočilni organ in ki ga nihče ni dolžan poslušati oz. priporočila sprejeti. Vse je postavljeno na tkzv. tovariško prepričevanje, zato DS ZP nima nobene odločilne vloge v združenem podjetju, kar je postalo očitno predvsem v letošnjem letu, po ukinitvi solidarne in subsidiarne odgovornosti. ABC

»Teden Iskre« v Novem Sadu

V dneh od 24. do 31. oktobra bo v Novem Sadu »Teden Iskre«, velika propagandna

Dva uspela simpozija

V času razstave sodobna elektronika sta potekala na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani tudi dva simpozija. Na prvem — tretjem jugoslovanskem po vrstnem redu — je približno 300 strokovnjakov elektronikov obravnavalo v 6 specializiranih skupinah tehnični napredek te panoge, nakazalo aktualne probleme in dalo napotke za tehnološko reševanje do naslednjega simpozija v prihodnjem letu.

Malone hkrati je potekal simpozij o elektronskih sestavnih delih in materialih. Glede na to, da temelji celotni napredek elektronike prav na napredku elektronskih sestavnih delov in materialov je bilo razumljivo izredno zanimanje strokovnjakov prav za te razgovore. V 37 referatih so domači in tuji predavatelji prikazali najnovejša tehnična stvare, zlasti s področja polprevodniške tehnike in mikroelektronike.

Oba simpozija sta dokazala, da naše raziskovalne organizacije in industrijske laboratorije ne zaostajajo v razvoju najodobnejših stvaritev, hkrati pa so tudi sposobne reševati najbolj zamotane naloge s področja konstrukcije in projektiranja elektronskih elementov in profesionalnih naprav.

Povsem nerazumljivo pa je pri tem, da se je obeh simpozijev udeležilo le prav malo sodelavcev iz našega podjetja.

M. K.

akcija našega podjetja, podobna tisti pred meseci v Sarajevu. Na propagandni službi so nam v zvezi s tem povedali naslednje:

V okviru »Tedna Iskre« bo v prostorih Radničkog univerzitetne razstave izdelkov vseh naših tovarn. Tam bodo od 27. do 31. oktobra tudi predavanja strokovnjakov z naslednjih področij: program proizvodnje javnih ATC, program proizvodnje zasebnih ATC in razvoj komutacijskih naprav Iskra v smeri elektronike, o telefonskih prenosnih napravah, o prenosnih visoko frekvenčnih napravah in usmerjenih zvezah ter o merilnih in kontrolni opremi za telefonijo, o proizvodnem programu stikal, o uporabi stikalnih aparatov Iskre v kmetijstvu in o kompenzaciji jalove energije, s področja merilne tehnike predavanje o proizvodnem programu, o instrumentih za merjenje regulacije in temperature, o mikroregulacijski opremi in posebni delavniški in laboratorijski opremi, o proizvodnem programu elementov za elektrono in o proizvodnem programu polprevodnikov, o proizvodnem programu zaščitne tehnike in elementov avtomatike ter telekomandnih napravah, o požarno-varnostnih napravah in napravah zoper vlom, o varilnih napravah, elektroopremi obdelovalnih strojev in avtomatizaciji proizvodnje, o brezžičnih zvezah, o uporabi laserjev v industriji, znanosti in pri pouku, o elektronskih merilnih instrumentih ter laboratorijski opremi, o usmeriških in interfonskih napravah, ojačevalnikih in kinoprojektorjih ter o proizvodnem programu električnih ročnih orodij in šolanju prodajalcev.

(Dalje na 5. strani)

Elektronika v Sloveniji

V številki Dela z dne 9. oktobra 1969 je bil objavljen članek pod naslovom »Nismo se preveč odrezali« in pod naslovom »Domačini imamo na 16. razstavi SODOBNA ELEKTRONIKA le malo novega«, izpod peresa Ivana Vidica. Članek se nanaša na razstavo sodobne elektronike v Ljubljani. V uvodu se navede, da je na razstavi le malo resnično novih in (zato) vrednih izdelkov. Med drugim pisec opisuje zlasti razstavni prostor dvorane B, kjer razstavljajo pomembnejši domači proizvajalci.

Nisem tehnični strokovnjak, ki bi lahko izpodbijal oceno pisca, kaj je novo in kaj je staro. Glede samega koncepta ureditve razstavnih prostorov od različnih podjetij so ocene, ker so gledane z različnih kotov, dokaj različne, ne smemo pa tukaj tudi opustiti osebnega okusa. Moj namen je le da v par vrsticah navedem med drugim tudi vzroke, zakaj ni na razstavi sodobne elektronike »kaj novega«.

V naši republiki je elektronska industrija v glavnem združena v okviru Združenega podjetja ISKRA KRANJ, ki pa ima svoje tovarne tudi v drugih republikah. Znano nam je, da v Sloveniji še nimamo koncepta dolgoročnega ekonomsko družbenega razvoja in da smo sedaj pred njegovo izdelavo. Kakšen položaj bo v tem konceptu družbeno ekonomskega razvoja naše republike imela elektronska industrija, se proučuje v krogih, ki ta koncept izdelujejo.

Pomen elektronske industrije za gospodarstvo vsake države odnosi vsakega naroda je bil velik. Omenil bi le nekaj vrstic iz knjige J. J. Servan-Schreiberja AMERI-

SKO IZZIVANJE str. 37, kjer pisec med drugim pravi: »Najzanimnejši in za prihodnost najodločilnejši je elektronski sektor.« Nato pisec navaja udeležbo ameriških podjetij v Evropi. Pisec nadaljuje: »Te številke si velja zapomniti, saj elektronika ni kakršenkoli industrijski sektor. Od njega je neposredno odvisen prihodnji industrijski razvoj. Po prvi revoluciji, ki je v devetnajstem stoletju zamenjala fizično silo s silo strojev, doživljamo sedaj drugo industrijsko revolucijo, ki lahko nadomesti vsako večje število človeških možgan z delom novih strojev (računalnikov). Dežela, ki bo v tujini kupovala svoje bistvene elektronske naprave, bo v analognem in takisto inferiornem položaju, kot tisti narodi, ki pred sto leti niso bili sposobni, da bi obvladali mehanizacijo. Ti narodi so za dolgo decivilizirali, pa najsi je bila njihova preteklost še tako sijajna. Če bi Evropa propadla na elektronskem področju, bi bila zaradi tega preprostejša dejstva v nevarnosti, da v eni sami generaciji zapravi svojo visoko civilizacijo.«

Vidimo torej, kakšen velik poudarek se daje mestu elektronske industrije. Ne smemo misliti, da je to samo v zahodnih deželah. Podatki, ki prihajajo z vzhodnih držav, govorijo prav tako o podobnem poudarku državnih faktorjev na elektronski industriji. Prav tako so tudi sredstva, ki se vlagajo v razvojno dejavnost elektronske industrije, znatna. Države omogočajo ta razvoj z javnimi naročili in z direktnimi podporami.

V isti knjigi pisec navaja: »Ameriška elektronska industrija ima 63 % svojega prometa kritega z javnimi naročili (v nasprotju z 12 % v evropski industriji). Za svoje odločilne znanstvene in razvojne raziskave dobiva v ZDA 85 % finančne podpore (v evropski skupnosti samo 50 %). Raziskovalni izdatki so v Evropi že tako za polovico manjši glede na promet.«

Če pa gledamo situacijo naše elektronske industrije, mislimo predvsem tu na borbo za tehnični in tehnološki napredek, in to konkretno v ZP ISKRA, pa vidimo, s kakšnimi težavami se borimo.

ZP ISKRA je šlo v generalno rekonstrukcijo v letih 1963 odtod 1964. Investicije so se, ne samo po krivdi podjetja, precej zavlekle. Sedaj padajo na tovarne, ki so izvajale investicije, največje anuitete. Tehnološki in tehnični napredek v elektronski industriji pa je tako hiter, da ponovno že zahteva določene reinvesticije. Tovarne so obremenjene z anuitetami in kljub vsem naporom se ne morejo hitreje prilagajati tehnološko-tehničnim napredkom na tem področju.

Združeno podjetje ISKRA ima svoj raziskovalno-razvojni zavod za avtomatizacijo. Zavod razpolaga z znatnimi

kadri in tehničnimi kapacitetami in bi seveda ob določeni načinu financiranja mnogo več pripomogel k tehnično-tehnološkemu napredku v ISKRI. Tovarne zaradi pomanjkanja sredstev komaj plačujejo zapadle anuitete za izvršene investicije, nimajo pa sredstev za vlaganje v večjo razvojno znanstveno dejavnost. Zavod za avtomatizacijo kot znanstveno-raziskovalna institucija pa, v kolikor hoče obdržati svoj obseg, mora svojo dejavnost prilagajati trenutni situaciji in se tako celo ukvarjati z določeno proizvodno dejavnostjo. To je tudi razumljivo. Tako se krog zapre. Skratka rečeno: Sama proizvodnja ne razpolaga v zadostni meri s sredstvi, ki bi jih morala vložiti v raziskovalno-razvojno dejavnost. Tukaj bo nujno treba najti pomoč s strani družbe, razumljivo v določeni ekonomski obliki, da bo možno iti hitreje na tehnični in tehnološki napredek na na področju elektronike.

Precej smo že pisali in se pogovarjali na vseh nivojih o perspektivnem razvoju raznih gospodarskih panog v o Sloveniji kot na primer železnarstva itd. Prav je to. Mislim pa, da bomo kmalu morali začeti pogovor o perspektivnem razvoju elektronike. Res je, da je to prva naloga tistih delovnih organizacij, ki se s tovrstno dejavnostjo ukvarjajo. Treba pa bo najti širše medrepubliške ter mnogo hitreje in efikasneje mednarodne povezave za ta napredek. Tu so sicer prvi koraki že narejeni, možnosti pa je še precej. To je neizprosna nujnost, če hočemo iti na področju elektronike hitreje naprej. Tudi v samih delovnih organizacijah bo treba urediti določene zadeve. Ponovno pa poudarjam, da bo morala tudi naša socialistična družba preko svojih predstavnikov povedati svoje mnenje, kako je z razvojem elektronike v naši republiki, kakšna je lahko njena pomoč predvsem za tehnološki in znanstveni razvoj. Gre za razvoj panoge, od katere je odvisen prihodnji industrijski razvoj. Le ob takem sodelovanju bomo šli lahko na področju tehničnega in tehnološkega razvoja elektronike naprej in na sejmih vsakoletno razstavljali nove dosežke na tem področju.

V podjetjih dobro ločijo elektronehniko od elektronike. Cela vrsta objektivnih, ne zanikam pa tudi subjektivnih okoliščin konkretizacijo te ločitve zavlačujejo.

Končno omenim še en važen faktor v reševanju tega elektronskega kroga. V ta krog se morajo vključiti tudi naše znanstvene institucije, in sicer v smeri čimvečjega medsebojnega sodelovanja s proizvodnjo za čim krajši prehod od znanstvenih iznajdb do industrijskega koriščenja. To pa je problematika, ki terja posebno obdelavo.

Pavle Gantar

Naš izvoz v septembru

Izvozili smo za 12 % več, kot smo predvidevali

Za minuli mesec beležimo spet lep izvozni uspeh. Skupno smo planirali za 648.879 dolarjev izvoza, realizirali pa smo ga v vrednosti 725.294 dolarja ali 12 % več. Dejanski izvoz skupno z neproizvodnimi organizacijami je bil še večji in je dosegel vrednost 1.218.026 dolarja, oz. 187,71 odst. Uspeh je torej proti pričakovanju izreden.

Tudi glede usmerjenosti izvoza na posamezna valutna področja smo presenetili. Malone celotni kontingent — natančno 92% smo uspeli prodati v države s konvertibilnimi valutami, 3 % v vzhodne države grupacije SEV in 5 % v države drugega kliranga.

Razvrstitev držav po višini izvoza to pot ne preseneča in se je kot kaže že ustalila. Največ smo prodali v septembru v Zvezno republiko Nemčijo, nekaj manj v ZDA, na tretjem mestu pa je Italija. Od četrtega mesta naprej so se zvrstile po padajoči vrednosti naslednje države:

Anglija, Venezuela, Turčija, Čile, Nemška demokratična republika, Avstrija, Madžarska in Švedska. Septembrska izvozna lista našega podjetja vsebuje skupno 25 držav.

Posamezne organizacije so po podatkih PSO takole izpolnile svoje izvozne obveznosti:

Organizacija	izpolnitev v %
Elektromehanika	104,40
Elementi	137,86
Poiprevodniki	205,96
Aparati	130,73
Kondenzatorji	78,84
Elektronika	—
Instrumenti	122,88
Avtomatika	137,71
ZZA	30,72
Orodjarna	12,60
RIZ	89,31
Elektromotorji	126,93
Avtoelektrika	55,85
Mikron	79,92
PSO	—

Planirane izvozne obveznosti torej v celoti niso izpolnile organizacije: ELEKTRONIKA, AVTOELEKTRIKA, KONDENZATORJI, R I Z, ORODJARNA, ZZA in PSO.

Struktura izvoza po izdelkih je bila malone ista kot minul mesec. Prevladovali so elektronski in elektromehanski elementi, motorji, izdelki iz telefonije, kinoakustike itd.

Kumulativni seštevek letošnjega izvoza po zaključku tretjega trimesečja znaša 8.429.928 dolarjev in ustreza planirani dinamiki, ki predvideva največji izvoz ravno v zadnjem trimesečju leta.

Marjan Kralj

DOPISUJTE V ISKRO

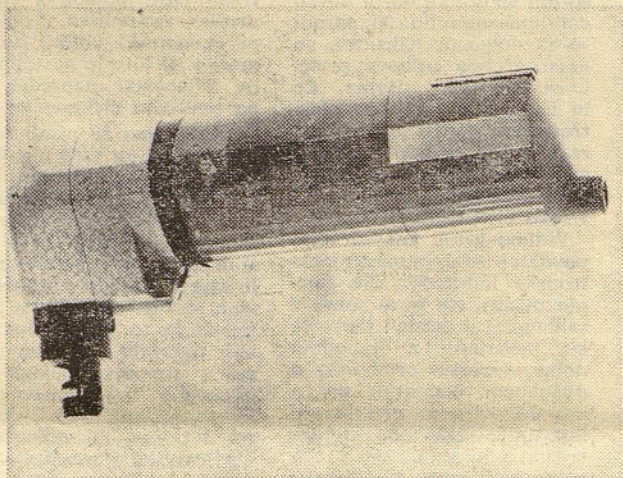
Ročna električna orodja »Iskra« se uvrščajo k izdelkom renomiranih tovarn

Ze pred približno 70 leti je človek spoznal in ugotovil koristi, ki mu jih prinaša uporaba ročnih električnih orodij. Z njimi je mehaniziral svoje delo, pri tem pa pridobil na času in kvaliteti opravljenega dela. Zato so si ročna električna orodja kaj kmalu utrla pot v delavnice in tovarne, kajti ekonomska prednost njihove uporabe je očitna.

NAPRAVI SI SAM

V zadnjem desetletju pa se je področje uporabe električnih orodij razširilo tudi na privatne domove in gospodinjstva in je gibanje »Do-it-yourself« (Napravi si sam) postalo po vsem svetu razumljiv pojem. Tehnično ved-

nih orodij. Tako ima npr. ISKRA v svojem programu 10 različnih vrtnih strojev za kapaciteto vrtnja v jeklo do 8 mm, 10 mm, 13 mm, 16 mm, in 23 mm, od katerih so nekateri enohitrostni, nekateri pa dvohitrostni.

UNI-SPA — sekalnik

no bolj razgledan človek želi v svojem prostem času oplešati svojo okolico in jo narediti udobnejšo, pri tem pa želi postati čim samostojnejši od obrtnika, ki mu ni vselej in povsod na razpolo-

10 RAZLIČNIH VRTALNIH STROJEV

Glede na vrsto obdelovanja ločimo pri električnih orodjih v grobem 3 skupine strojev: vrtnalne, brusilne in specialne, ki skupno predstavljajo celoten program »industrijske« veje električ-

VIBRACIJSKI VRTALNI STROJI

K vrtnalnim strojem prištevamo tudi vibracijsko-vrtnalne stroje, s katerimi lahko normalno in vibracijsko vrtnamo. Pri vibracijskem vrtnanju se vrtnalna gred istočasno vrti in vibrira, pri čemer ustvarja sveder vedno nove oprijemne točke. S takšnim vrtnanjem dobimo popolnoma okrogle izvrtine celo v najtrših materialih (kamen, beton, marmor, granit itd.), okolica izvrtine pa ostane nepoškodovana. ISKRA ima v svojem programu 2 vibracijsko-vrtnalne stroje, za največ 10 mm

in 13 mm-ske izvrtine pri vrtnanju v jeklo oz. 12 mm in 25 mm pri vrtnanju v beton (18 mm in 70 mm pri vrtnanju v opeko).

VELIKA UPORABNOST

Program Iskrinih brusilnih strojev obsega preme in kotne izvedbe moči od 450 W do 2000 W i nod 4000 do 11000 vrt/min. Pri brusilnih strojih sta najvišje število vrtljajev (prazni tek stroja) in premer brusilnega koluta omejena tako, da obodna hitrost koluta ne preseže 80 m/sek, sicer preti nevarnost raztreščanja. Z brusilnimi stroji je poleg brušenja in čiščenja mogoče tudi rezanje materialov. Za obdelavo železa in jekla so brusilni koluti izdelani iz korundnih zrn (oznaka A) z bakelitnim vezivom, za obdelavo kamna in barvnih kovin pa iz silicij-karbidnih zrn (oznaka C).

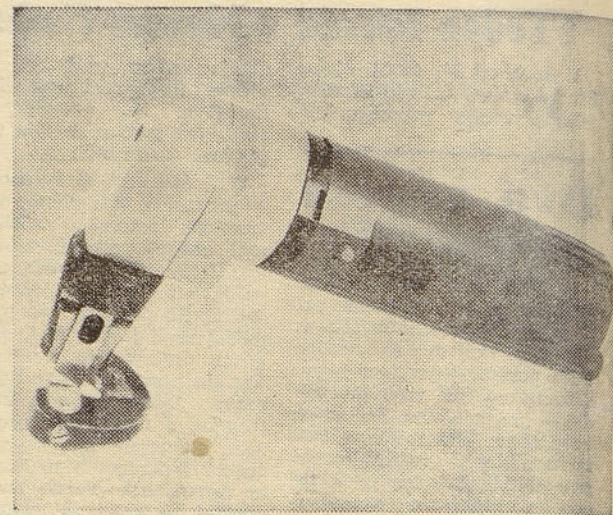
POLIRNI STROJI

V družino brusilnih strojev sodijo tudi polirni stroji, ki imajo najpogostejše okoli 1600 vrt/min, opremljeni pa so včasih tudi z vodnim priključkom, ki omogoča mokro poliranje. V Iskrinem programu so 4 polirni stroji, od katerih je 1 trofazni, dva pa sta opremljena z vodnim priključkom.

SPECIALNI STROJI

Izredno zanimiva pa je skupina specialnih strojev, v katero prištevamo električne ročne škarje, sekalnike pločevine, krožne in povratne žage, izvijačnike, rezalnike navojev, vibratorje, kladiva itd. Na tem področju je ISKRA razvila takozvano UNI-družino strojev, ki ima za osnovo skupni unificirani motor s stikalom, kateremu prigrinjemo priključke, pri čemer nastanejo specializirani stroji:

— električne ročne škarje, za rezanje pločevine do 2 mm debeline;

UNI-RS1 — škarje

- električni sekalnik pločevine do 1,8 mm debeline;
- električna povratna žaga za rezanje lesa do 40 mm debeline;
- premi brusilnik z 22.000 vrt/min v praznem teku, dopušča vpenjanje keramičnih brusilnih teles premera do 25 mm;
- enoročni kotni brusilnik z 8500 vrt/min, brusilni koluti premera 115 mm;
- rezalnik navojev do M 6;
- nadrezkar.

Skupino bomo razširili še s škarjami za rezanje žive meje, vibratorjem in krožno žago. Pripravljena je tudi nova konstrukcija sekalnika pločevine, katere princip smo patentirali.

UGODEN SPREJEM NA TRŽIŠČU

Celotna UNI-skupina strojev je maletela na izredno ugoden sprejem, zlasti na tujih tržiščih, zaradi česar bo proizvodnja le-teh tako narasla, da bo potrebno organizirati montažo na tekočem traku.

Vsi stroji UNI-skupine so seveda dvojno-izolirani, kar pomeni, da imajo poleg običajne obratovne izolacije še dodatni izolacijski okrov, ki onemogoči poškodbe z električnim tokom tudi v primeru, če obratovna izolacija odpove. Stroji so že prejeli ustrezne mednarodne ateste, kar jih uvršča v isto vrsto z izdelki renomiranih evropskih tovarn, kot so BOSCH, AEG, FEIN itd. Tudi po zunanem izgledu so ti stroji zelo lični, enotno koncipirani in priročni.

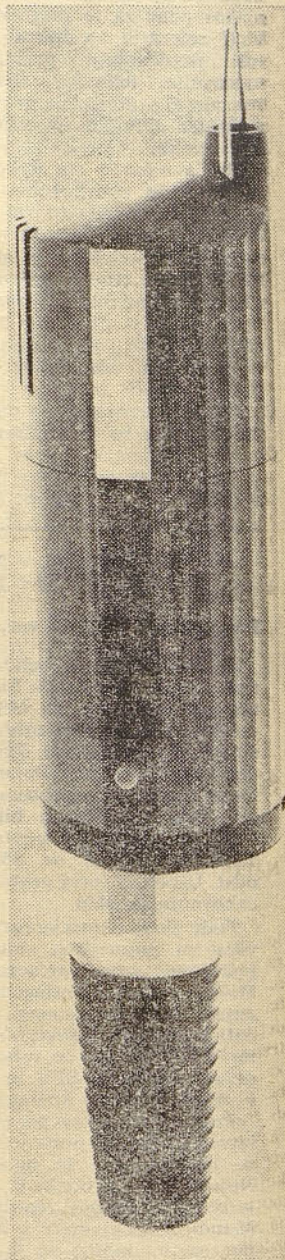
PRIROČNI KOMPLETI

Na področju bastlerske smeri nudi prodajni program ISKRE ceneni EVS-06 v več variantah pa tudi priročne komplete (Combi) s katerimi je mogoče priročno in enostavno opraviti marsikatero delo v hiši (vrtnanje, poliranje avtomobila, žaganje, čiščenje s kovinsko ščetko, lažje brušenje itd.)

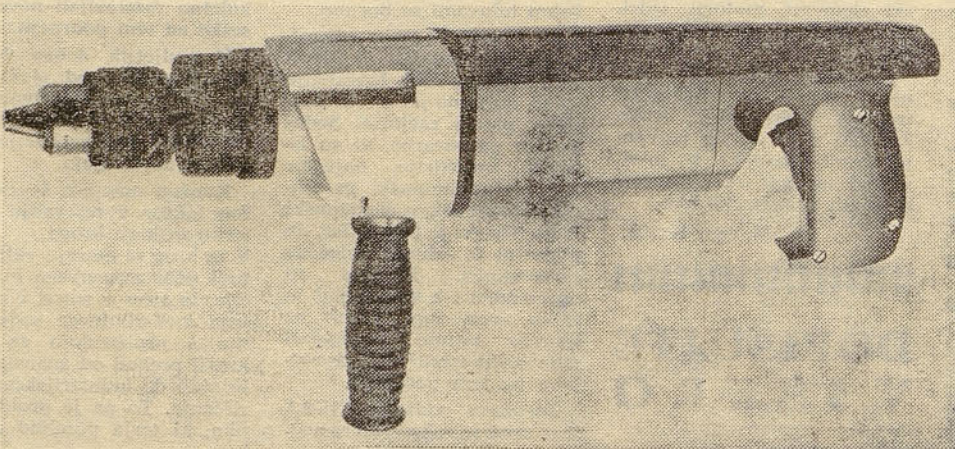
PROIZVODNJA NARASČA

Proizvodnja ročnega električnega orodja v kranjski

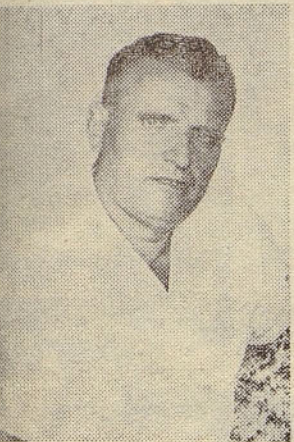
»Elektromehaniki« iz leta v leto strmo maršča. To je po eni strani pogojeno z vedno večjimi potrebami prebujajočega se domačega tržišča, po drugi pa naraščajočega izvoza kvalitetnih, funkcijsko in estetsko evropskemu nivoju ustrežajočih izdelkov.

Premi brusilnik
UNI-PBS 22

Električni vrtnalni stroj EVS-13

Tine
Vertačnik

Vest, da je pri usodni ne-
reči izgubil življenje tov. Ti-
ne Vertačnik, mojster v klju-
čavničarski delavnici, nas je
hudo prizadela.

Otroška leta su mu tekla v
hrbovski vasi na Dolenjs-
kem. Po izučitvi poklica in
odsluženja vojašine ga je pri-
iskanju dela, ki ga pred dru-
go svetovno vojno ni bilo
lahko dobiti, pot zanesla tudi
v Kranj, kjer se je zaposlil
v takratni »Jugočeški« oz. v
tovarni, kjer je po vojni na-
stala »Iskra«.

Ves čas zaposlitve je delal
v ključavničarski delavnici.
Odlikovala ga je izredna vest-
nost in marljivost, zato je
kmalu napredoval v vodjo
skupine in v mojstra delav-
nice. V dolgoletni dobi v po-
vojnih letih je bil učitelj ve-
likemu številu mladih delav-
cev, ki so prihajali v »Iskro«.
V tovarni je bil znan tudi kot
sodelavec prostovoljne gasil-
ske čete.

Kruta usoda je iztrgala dru-
žini dobrega moža in skrbne-
ga očeta, »Iskri« pa odličnega
sodelavca in tovariša. Ohra-
nili ga bomo v trajnem spo-
minu.

Sodelavci

Neugodni septembrski rezultati

Proizvodnja v mesecu sep-
tembru v tovarni električnih
aparatur ni izpolnila naloge,
ki je bila postavljena z dina-
mičnim planom. Res je sicer,
da je bila ta naloga dokaj
obsežna, toda mesečna reali-
zacija 78,95 % je kljub temu
zaskrbljujoča, pa čeprav je
kumulativa še vedno 98,81 %.

Tako skromni realizaciji
proizvodnega plana je prav
gotovo vzrok to, da je bila
zelo nizko izpolnjena prav
najmočnejša skupina zaščit-
nih relejev, elementov avto-
matike in signalnih naprav,
saj je z mesečnim indeksom
73,31 % za domače tržišče in
87,03 % za izvoz najnižja
skupina v septembru. Ku-
mulativno je ta grupa v re-
alizaciji za domače tržišče
pri 98,42 %, pri izvoznih na-
logah pa še vedno v rahlem
naskoku, saj smo naloge ob
koncu septembra izpolnili s
190,65 %.

Tudi v skupini stikalnih
aparatur je bila mesečna iz-
polnitev samo 73,74 %. Vzrok
za tako nizko proizvodnjo je
predvsem v spremenjeni
strukturi izdelkov in po-
manjkanju embalaže, ki je
zavrnila finalizacijo. Kumula-
tivno pa je ta grupa še ved-
no najboljša s 158,20 % re-
alizacijo. V skupini industrijs-
kih elektronskih naprav je
bila mesečna izpolnitev s
85,35 % najboljša, vendar pa
je pri tej skupini še vedno
največji kumulativni zaostan-
ek, čigar indeks je le 74,41
odstotka.

Ob analizi vzrokov za na-
stale izpade v proizvodnji je
treba zlasti poudariti nered-
no preskrbo z reprodukcijs-
kim materialom. Omenili
smo že embalažo, ki je v to-
varno prispela tako pozno,
da smo uspeli le z delno fi-
nalizacijo tipkal TB. Neređen
in tudi kvaliteten nezadovo-
ljiv je bil dotok sestavnih de-
lov iz kooperacije s firmo

»Crouzet« za programatorje
za pralne stroje. Pri konč-
nih tipkah in pri daljinskih
oljnih stikalih niso pravočas-
no prispeli tisnjenci, čeprav
nam je mariborska livarna
obljubila reden dotok.

Ti najbolj pereči problemi
oskrbe z reprodukcijskimi
gradivi in še vrsta manjših,
reševanih z zamudo, so pov-
zročili tako velike zakasnitve
v montažah, da jih v septem-
bru ni bilo moč nadoknaditi.

»AVTOIZDELKI«, NOVA GORICA:

Za individualne gradnje
odobrenih 275.000 N din kreditov

Na 8. seji je upravni odbor
v 1. točki dnevnega reda dal
soglasje k sklepu komisije za
razdeljevanje stanovanj in
posojil za individualno grad-
njo — da se 11 interesentom,
ki imajo urejeno dokumenta-
cijo, odobri 275.000 N din
kredita.

V drugi točki je odobril 6
potovanj k inozemskim fir-
mam; vse zajemajo ogled,
razgovore in specializacijo v
nekaterih podjetjih. UO je
tudi potrdil predloge za izpla-
čilo premij za tehnične izbolj-
šave v skupnem znesku
10.087 N din. Izboljšave, ki
so jih predložili 4 člani ko-
lektiva se nanašajo na po-
novno brušenje karbidne plo-
ščice »Koromand« firme
Sandvik, s čimer se podaljša
uporaba za 100 %, dalje za
napravo za posnemanje zob
pastorkov za zaganjalnike. S
to napravo so zmanjšani nor-
mativi časa in povečana var-
nost pri delu. Tretji predlog
temelji na uporabi standard-
nega vijaka M4, saj je preiz-
kus pokazal, da je boljši od
posebnega vijaka; zamenjava
je zmanjšala pokanje glav na
vžigalnih tuljavah. Tudi pred-
log, da pri sestavnem delu
17.300.202 odpade vrezovanje

Posebno področje proble-
matike predstavljajo železni-
ške signalno-varnostne na-
prave. Tu je bil proizvodni
načrt v celoti preveč napet,
zato z dokaj realnim izkori-
stkom zmogljivosti in zado-
voljivim obsegom proizvod-
nje za načrtom zaostajamo.
Ugotavljamo namreč, da je
obrat v Stegnah uspešno po-
večal proizvodnjo in fizično
produktivnost, da pa so bile
naloge postavljene preveč op-
timistično in, da je to že ne-

navoja, je bil pozitivno spre-
jet.

Pri obravnavi predloga ko-
misije za izume in tehnične
izboljšave, da se komisijo
pooblasti, da sama oceni in
presodi koristne predloge in
da naj pristojne strokovne

kajletna šibka točka v tej
skupini.

Ocenjujoč pomanjkljivosti
pri oskrbi z materialom in
pri postavljanju nalog, mora-
mo izkoristiti dosedanje iz-
kušnje ne samo v preosta-
lih mesecih leta, pač pa — in
to predvsem — pri obdelavi
proizvodnega načrta za na-
slednje leto. Prav sedaj, ko
so planski oddelki v akciji
in obdelujejo proizvodni na-
črt za l. 1970, bodo morali
na takšne pojave, kot je re-
alizacija v septembru, pose-
bej paziti in jih v naprej
upoštevati. Le tako bomo
lahko načrt najboljje vskladi-
li z dejanskimi možnostmi.

»Teden Iskre«...

(Nadaljevanje s 3. strani)

dajalcev električnih brivni-
kov.

Razen razstave izdelkov, ki
bo zajela vse tisto, kar je
bilo razstavljeno na letošnji
mednarodni razstavi »Sodob-
na elektronika«, bo ob tej
priložnosti pokazanih še vr-
sta novih izdelkov, prav ta-
ko pa si bodo obiskovalci
lahko ogledali še naslednje
demonstracije: gospodinj-
skih aparatov Iskra-Girmi, brivni-
kov Braun Iskra, ročnega
električnega orodja ter ste-
reo gramofonov in radijskih
sprejemnikov. V studiu radia
Novi Sad bo hkrati tudi za-
nimiva razstava »Dobra obli-
ka v Iskri«.

Slavnostna otvoritev »Ted-
na Iskre« bo 24. oktobra ob
11. uri v studiu »M«, zvečer

pa bo še slavnostni koncert,
prav tako pa je predviden
koncert tudi ob zaključku.
Novi Sad bo v teh dneh okra-
šen z našimi zastavami in na-
pisi, med katerimi bo največ-
ji v središču mesta dolg kar
100 metrov. Razstavo, demon-
stracije in predavanja pa bo
vzporedno spremljalo še ve-
liko tekmovanje aranžerjev,
medtem ko bo v Umetniškem
salonu razstava slovenskih
grafikov. Obširni akciji »Ob-
rijte si brado«, združeni s
kvizom, pa bo vzporedno sle-
dil tudi šolski natečaj, v ka-
terem bodo šolarji morali na-
risati kaj o Iskri.

Ta obsežna prireditev Iskre
že sedaj vzbuja veliko pozor-
nost in bo prav gotovo ko-
ristno vplivala na nadaljni
plasman naših izdelkov v tem
delu Jugoslavije.

Odgovornost za kakovost
in zanesljivost v
sodobnem industrijskem poslovanju(Nadaljevanje iz 36. štev.)
NALOGA SLUŽBE ZA TRŽ-
NE ANALIZE

Osnova za vsak nov izde-
lek je praviloma tržna anali-
za, ki jo opravi specializira-
na služba ali prodajna služ-
ba in na temelju katere se
definira tako imenovana
tržna kakovost novega izdel-
ka. Z njo se podajo potre-
be in želje tržišča kakor tu-
di razvitost tržišča — čim
razvitejša je tržišče in čim
večja je njegova tehnična
kultura, tem kvalitetnejši
mora biti izdelek — definira
pa se tudi orientacijska cena
izdelka, saj je znano, da vsa-
ki ceni pripada določen ni-
vo kakovosti in masprotno.

Služba kakovosti se v tej

fazi vključi tako, da zagoto-
vi izvedbo tipskih presku-
sov na tržišču obstoječih iz-
delkov ter tako dopolni re-
zultate tržne analize z izmer-
jenimi tehničnimi podatki
konkurenčnih izdelkov.

NALOGA RAZVOJNE SLUŽ-
BE

Naloga razvojne službe je
z gledišča zagotavljanja ka-
kovosti v tem, da na temelju
razvojne naloge razvije izde-
lek, ki se bo na tržišču la-
hko uveljavil, z razvojno na-
logo pa je definirana pro-
jektna kakovost izdelka, ki
mora biti načelno višja od
tržne kakovosti obstoječih iz-
delkov na tržišču, saj mora
vsak nov izdelek predstavlja-

ti napredek oziroma izpopol-
nitev.

Med kriteriji, ki jih je tre-
ba pri razvoju upoštevati, je
treba poudariti zlasti nasled-
nje:

- varnost,
- zanesljivost,
- ustreznost obstoječim

nacionalnim standardom in
predpisom oziroma medna-
rodnim priporočilom,

- življenjsko dobo,
- obliko in zunanji videz,
- možnost nabave kako-
vostnih materialov in podse-
stavov,

- upoštevanje možnosti
proizvodnega procesa,
- način montaže in upora-
be,

- možnost zamenljivosti
delov,
- način in obseg vzdrževa-
nja,
- občutljivost na preobre-
menitve itd.

Konstrukcija mora z gledi-
šča kakovosti:

- določiti zahteve in toleran-
ce smiselno upoštevajoč za-
hteve za izpolnitev kakovosti
in sposobnosti proizvodnih
kapacitet; če se zahtevajo
npr. tolerance, ki jih proiz-
vodnja ne more izpolniti pod
normalnimi pogoji, je v tem
že kal za slabo delo;
- ugotoviti na zoddnem šte-
vilu primerov neizbežne od-
stopke med proizvodnjo;
- upoštevati povratne infor-
macije iz proizvodnje in
montaže pri spremembah.

Pri reševanju razvojne na-
loge je potrebna povezava s
tehnološko pripravo dela,
proizvodnjo in službo kako-
vosti, da se že med razvo-

jem in konstrukcijo predvi-
dijo najugodnejše tehnološke
možnosti za doseg zahteva-
ne kvalitete in da se pravo-
časno preskusijo predvideni
materiali in sestavni deli ka-
kor tudi različni načini povr-
šinske zaščite, zaščite pred vi-
bracijami ipd. Koliko manj
presenečenj bi bilo pri tip-
skem preskušanju prototi-
pov, če bi bili vsi materiali
in podsestavi prej preiskuje-
ni na vse vplive okolja. Za-
nemariti pa se ne sme tudi
sodelovanje z nabavnim od-
delkom, ker se je treba pravo-
časno prepričati o možno-
sti nabave sestavnih delov in
materialov v zahtevani kvali-
teti.

Ko je razvojna naloga kon-
čana, sta z gledišča zagotav-
ljanja kakovosti pomembna
predvsem prototip (ali proto-
tipi) in tisti del dokumenta-
cije, ki vsebuje predpise
(specifikacije) za kakovost.
Prototip je potreben za la-

Sodobna elektronika

(Nadaljevanje z 2. strani)

Stereo multiplex Opatija, Triglav stereo itd. V kooperaciji bo izdelovala tovarna avtomobilski sprejemnik Voxon.

TEN, RIZ in ELEKTRONIKA so prikazali veliko vojaških aparatov, ki so namenjene tudi civilnim službam. Vse te aparature so bile prej razstavljene na simpoziju o telekomunikacijah v domu JLA, od koder so jih prenesli na Gospodarsko razstavišče.

Riz je prikazal vrsto novih črno-belih televizorjev in posebno barvnih. Zal pa prenoša barvnega televizijskega programa ni bilo, tako da so bili obiskovalci prikrajšani za to trenutno najbolj popularno demonstracijo.

Na posebej odrejenem prostoru (kdo ve zakaj ne skupaj z AVTOMATIKO) je razporedila RIZ stereo električne gramofone različnih izvedb in z imeni italijanskih oper, poleg pa tudi kombinacijo radijskega sprejemnika z magnetofonom, ki ga izdeluje RIZ v koprodukciji z neko japonsko firmo. BAI — biro za avtomatizacijo v in-

dustriji je prikazal programsko napravo za regulacijo nivoja, temperature in pritiska za industrijo, ki deluje na podlagi programske kartice.

Poleg kinoakustike, ki je razstavila od novih izdelkov le 30 vatni stereo transistorizirani ojačevalnik z zvočnim omaricama, so bili še digitalni tahometer za merjenje števila vrtljajev, krmiljenje in regulacija vrtljajev univerzalnega motorja na bazi tiristorjev, krmiljenje in regulacija enosmernega motorja moči do 100 kW, mešalna Mikseta za preklapljanje in mešanje vhodov itd.

Vzdolž okna v hali so bili razstavljeni elektronski elementi. Trboveljska tovarna je prikazala nove polprevodniške elemente kot so tiristorji, triaki, diaki in visokonapetostne diode za TV v barvah, Zavod nove vrste elementov za odpravo radiofrekvenčnih motenj na avtomobilskih motorjih, Elementi nove avtomobilske žarnice, transformatorska tračna jedra za lepljenje itd. itd.

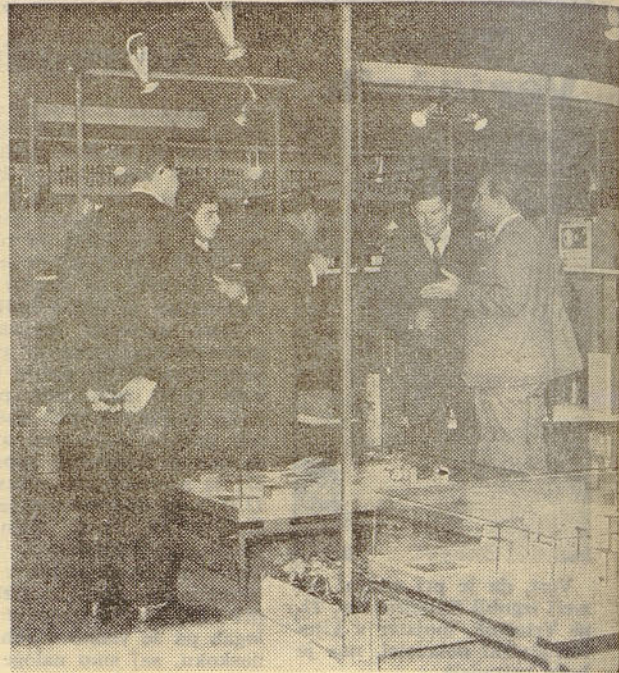
Poseben kot si je rezerviral gornjeradgonski ELRAD, kjer je razstavil nove cenene sobne TV antene, avtomobilske antene iz nerjavečega materiala, transistorizirane pretvornike in drug antenski pribor.

V okviru našega razstavnega prostora je razstavilo tudi francosko poslovno združenje L'électricité appliquée iz Pariza, ki združuje 20 podjetij raznih elektronskih zvrsti. Razstavilo je zlasti precizne profesionalne instrumente in naprave za telemetrijo in tudi medicino.

Tudi obrobni prikaz najbolj uspešnih eksponatov našega industrijskega oblikovanja v predverju hale A je uspel in harmonično dopolnil prizadevanja našega ZP za splošni tehnični napredek proizvodnje pri nas.

Propagandna služba našega podjetja, kot načrtovalec in izvajalec del na Gospodarskem razstavišču zasluži to pot zaradi zelo uspelega nastopa posebno pohvalo.

Marjan Kralj

Razstavljeni izdelki merilne tehnike

20 let Iskre — tovarne...

(Nadaljevanje s 1. strani)

obrat VF keramike na Ježici,

obrat specialnih kondenzatorjev na Linhartovi,

obrat za brezžične zveze na Linhartovi,

obrat za elektronske instrumente v Horjulu.

Poleg tega so bili formirani številni laboratoriji kot kemični, televizijski, za polvodnike in tranzistorje ter drugi.

Med nadaljnje uspehe sodijo tudi razvoj in tehnološki postopki za proizvodnjo elektrolitnih kondenzatorjev in membran za zvočnike.

Vsi ti številni dosežki so bili podlaga za uspešen nadaljnji razvoj te panoge v Jugoslaviji. Tudi prvi televizijski prenosi in oddaje so bile

izvedene na aparaturah izdelanih na IEV.

V letu 1958. je bilo v Inštitutu za elektroizvedbe in obratih, ki jih je formiral, zaposlenih že 2700 ljudi, skupni bruto produkt pa je znašal takrat tri in pol milijarde S dinarjev.

Leta 1955. je Inštitut prešel v status podjetja in se je leta 1958. ob pripojitvi Telekomunikacij preimenoval v Industrijo za elektroizvedbe.

Na pobudo DS Industrija za elektroizvedbe se je ta z vsemi svojimi obrati — enotami priključila leta 1961. k podjetju Iskra - Kranj in postala njen obrat kot Iskra - Tovarna za elektroizvedbe.

Iz tovarne elektroizvedb so se nato leta 1962. po sklepu Skupščine podjetja Iskra izločile in formirale kot samostojne tovarne:

Iskra — Tovarna elektronskih naprav v Ljubljani, Iskra — Tovarna elektronskih merilnih instrumentov, Horjul in

Iskra — Tovarna kondenzatorjev v Semiču.

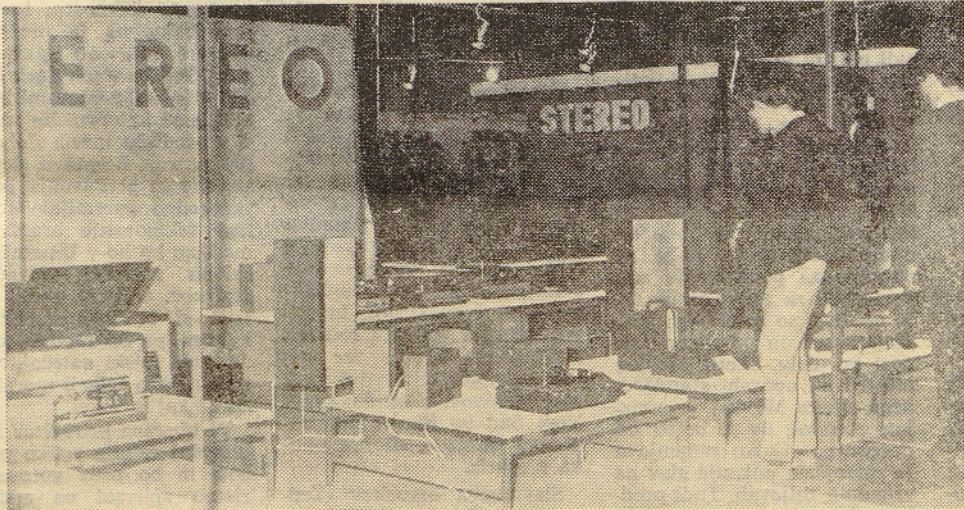
Iskra — Tovarna za elektroizvedbe pa se je preimenovala v

Iskra — Tovarna elementov za elektroniko. V okviru te tovarne pa so ostali: obrat »Uporja« v Sentjerneju, obrat »Keramični kondenzatorji« v Žužemberku, obrati »Magnetni«, »Feritni«, »Žarnice« v Ljubljani in obrat »Keramika« v Vižmarjih.

Takrat so se izdvojili tudi vsi laboratoriji in ostali oddelki zaradi formiranja skupnega razvoja Iskra — ZAVODA ZA AVTOMATIZACIJO.

Tako je ostala Tovarna elementov kot naslednik elektroizvedb.

Leta 1962. je Iskra - Tovarna elementov zaposlovala 770 ljudi in ustvarila 23.050.000 N din celotnega dohodka, 1.760 N din ostanka dohodka.

Z razstavnega prostora naših stereo gramofonov in radijskih sprejemnikov

boratorijski preskus in verifikacijo, predpisi za kakovost pa so najni za definiranje vsega, kar je potrebno za doseg zahtevane kakovosti. V teh predpisih je treba zajeti predvsem:

- materiale in nabavljene dele,
- izdelavne postopke,
- način prevzemne, medfaznih in končne kontrole,
- preskusne postopke in kriterije za vzorčenje,
- kriterije za prevzem in zavrnitev,
- embalaranje, manipulacijo, vskladiščenje in dobavo (relativna vlaga, vibracije, sunki, atmosferski pogoji),
- način montaže in uporabe,
- servisiranje in vzdrževanje (podatki za specialno orodje, dostop do posameznih delov in njih menjava, maziva, ponovna justiranja).

Predpisi za nabavo oziroma prevzem morajo vsebovati predvsem:

- tehnične podatke z risbami in tolerancami,
- način prevzema in kontrole nabavljenega materiala in delov,
- preskusne postopke in metode, v določenih primerih pa tudi karakteristike in način izdelave primerjalnih etalonov,
- način vzorčenja,
- posebne zahteve o periodičnem predlaganju poročil o tipskih preskusih, atestov ipd.

Predpisi za kontrolo med proizvodnjo in končno kontrolo morajo vsebovati zlasti:

- način vzorčenja za tekočo kontrolo,
- način periodičnega odvzemanja vzorcev za tipsko preskušanje izdelkov iz redne proizvodnje,
- spisek preskusne opreme z vsemi tehničnimi podatki, pri čemer je treba upoštevati, da na kontrolnih mestih ob proizvodnih oziroma mon-

tažnih trakovih ni mogoče uporabljati enake opreme kot v laboratorijih,

— periodično kontrolo merilne opreme,

— postopke preskušanja, način vpisovanja rezultatov, obravnavo in analizo rezultatov.

V zvezi s predpisi je treba vedeti, da bi v proizvodnji stremenje po večji kakovosti, kot je predpisana, pomenilo podražitev, ker bi se povečal izmet ali bi bil potreben dražji način proizvodnje. Če smo s poskusi ugotovili, da določene tolerance ustrezajo zahtevanemu nivoju kvalitete, ni razloga za njihovo zoževanje. Velja pa tudi nasprotno: Enostransko razširjanje toleranc s strani proizvodnje je lahko zelo kočljivo, ker zaposleni v proizvodnji ne vedo, zakaj se je razvijalec oziroma konstruktor odločil za kake zahteve. Očitek, da razvijalci radi postavljajo preostroke zahteve in

preozke tolerance, ne more biti opravičilo, da jih ne bi izpolnjevali. V takem primeru je edina pravilna pot dogovor z razvijalcem. Če ta spozna pripombe za upravičene, bo upošteval predlog pri spremembi ali novi konstrukciji. Kajpak je vsaka taka sprememba dopustna šele na temelju preskusa. Iz tega izhaja, da je za zagotavljanje kvalitete med proizvodnjo nujno potrebno trajno sodelovanje med razvojem in proizvodnjo in da se morata obe dejavnosti harmonično vsklajevati. Samo tako je mogoče kakovost tudi obvladati.

Ker se razvijalci in konstrukterji marsikaj premalo zavedajo pomena predpisov, so leti nepopolni ali pa jih sploh ni. Posledica pa so nejasnosti, pri kontroli med proizvodnjo ali pri končni kontroli, marsikaj pa tudi neupravičene reklamacije. (dalje prihodnjič)

Vprašanje otroškega dodatka je prepuščeno republikam

Otroški dodatek — odločanje o njem v popolnosti — je odlej najprej domena republike, je povedal podpredsednik izvršnega sveta SR Slovenije Vinko Hafner.

Odločitev zveze, da prepušča vprašanje otroškega dodatka republikam, je bistvenega pomena. Bistvenega vsekakor, saj ima določanje višine otroškega dodatka večkratni pomen, ki je vselej osnovan v nekaterih značilnejših kazalcih republike. Če govorimo o narodnem prirastku, o regeneraciji, potem smo Slovenci lahko zaskrbljeni, saj je pri nas in v Vojvodini najnižji v Jugoslaviji. Najvišji je še zmerom v Kosmetu! Regeneracija naroda pa ni vprašanje, ki ne zanima nikogar. To vprašanje zadeva tudi ob otroški dodatek, ki naj bi bil nekakšen stabilizator prirastka in tako je zdaj v obravnavi predlog, naj bi bil otroški dodatek v bodoče nekoliko višji od zdajšnjega, predvsem pa naj bi republika izveljavila načelo diferenciranja dodatka. Za prvega otroka bi upravičencu pripadalo določen dodatek, za drugega nekoliko višji in za tretjega še višji. Pravica do otroškega dodatka zadeva na drugi strani življenjski standard družine. Potemtakem je prav, da je tudi določanje višine cenzusa, koliko lahko pripada mesečnega osebnega dohodka na člana družine, da nosilec pravice do otroškega dodatka, ne izgubi pravice do tega izrednega dohodka, v domeni republike. Določanje cenzusa seveda zadeva ob življenjski standard v republiki in seveda ob življenjske stroške, ki

so spet po posameznih republikah pri nas različni.

Domena republike, kar zadeva določanje višine in cenzusa, je zagotovo pridobitev. Njena posledica naj bi bila, takšna so trenutna predvidevanja in hkrati materialne možnosti, da si bo že v naslednjem letu na novo pridobilo pravico do otroškega dodatka znatno število zaposlenih, ki doslej zavoljo nizko odmerjenega cenzusa te pravice ni imelo. Otroški dodatek bo tako postal v bodoče korigirani stabilizator narodne regeneracije in seveda stabilizator, kolikor je to možno, življenjskega standarda družine. Postal pa bo še v rokah republike trdnejši instrument odločanja, saj so vse doslej republike o otroškem dodatku le razpravljale, odločala pa je zvezna administracija.

Naposled, skrajni čas je bil Vemo, da je v prvih povojnih letih dosegal otroški dodatek na enega otroka do 30 odstotkov celotnega mesečnega zasluga zaposlenega, zdaj dosega komajda okoli 0,5 odstotka. Če smo v povojnih letih zavoljo določenih razlogov pretiravali, smo v zadnjih letih zdrsnili v drugo skrajnost. Ujeti srednjo pot ne bo lahko in bržkone tudi ne precej uresničljivo, vsekakor pa je izvedljivejše v samoupravnem sistemu odločanja republike, kot pa je bilo doslej v sistemu celotnega samoupravnega aparata Jugoslavije.

»Tole bo pa za vas,« je dejal Holmes, potem ko je pregledal jutranjo pošto.

Doktor Watson je z zanimanjem odprl ovojnico, na kateri je pisalo: United Works. »Glejte no, kaj so mi poslali: permanentno vstopnico za razstavo »Sodobna elektronika« v Ljubljano in še valobilo na cocktailparty. Splendid! To si moram ogledati!«

»Previdnost je mati modrosti,« je dejal veliki Holmes. »Lepo je, da so se vas spomnili. Vse skupaj pa se mi zdi malce čudno — potem ko sva dovolila najinemu zastopniku Horwpoldu, da se je obregnil v Sparku ob stojnico United Works na zagrebškem sejmu. Ali morda nimam prav?«

»Prav ali ne. Mister Horwpold je najin tiskovni ataše in ima pravico objaviti v Sparku vse, kar se mu zdi potrebno in kar lahko dokažemo. Ničesar se ne bojim. Se danes pojdem na razstavo, pa mirna country of Bosna!«

Pozno ponoči je prilomastil Watson v stanovanje, kjer je Holmes marljivo urejal svojo zbirko koloradskih hroščev.

»Že spet slivowhiskey,« ja zagodrnjal veliki detektiv, »kaže, da se ga je stari dobro navlekel na tisti cocktailparty.«

Doktor se je malce zamajal in položil na mizo papirnati svitek. »Ha, sistem... Sistem šerifa Krivanoge, ta velja!«

Prese- nečenje

»Kakšen sistem, zaboga?« se je začudil Holmes. »Kaj ste privlekli z razstave. Kam bova s prospekti, saj je najina knjižnica že itak prepolna vsakovrstne ropotije?«

»Nobeni prospekti, nobena ropotija, mojster, to je — diploma! Diploma za znanstveno odkritje, vam pravim. — Naj vam razložim, vse po vrsti.« Doktor je razvil svitek in izlekel diplomu, na kateri je pisalo, da je sprejet za častnega člana United Works in da se mu izreka javno priznanje za odkritje sistema šerifa Krivanoge.

»No, čestitam, doc', toda kaj ima vse to opraviti z razstavo elektronike?« je pomirljivo dejal Holmes in ponudil prijatelju stol.

»Ima — vse vam razložim,« je odvrnil Watson. »Takole je bilo. Ko sem prišel na razstavišče, so me takoj sprejeli zastopniki United Works in me popeljali na svojo stojnico. Danes imamo za vas majhno presenečenje, so mi dejali — 'če vam že v Zagrebtownu niso mogli ustreči'. — Prav! sem dejal sam sebi in se pripravil na najhujše. No, priznati moram, da je bilo lepo. Tri debele ure so me vodili po stojnici in mi razkazali prav lepe in umetelne reči. Pozanimal sem se tudi, če imajo razstavljen tudi detektor za odkrivanje laži. Povedali so mi, da je prototip sicer že izdelan, da pa so za serijsko proizvodnjo na poti določene težave subjektivnega značaja. Pošteno so me utrudili, vam rečem.«

»In kaj je bilo s presenečenjem?« se je pozanimal Holmes.

Doktor se je popraskal za ušesi. »Ah, da, bil sem presenečen nad stojnico, ki je bila resnično lepa. Potem so me peljali na cocktailparty, kjer me je pričakovalo še drugo presenečenje — diploma.«

»Dobro so vas premislili, dragi doc,« je dejal Holmes. »Bojim se, da se ne boste zapletli v gospodarske zadeve United Works, kjer tudi niso izključena presenečenja.«

»Ni bojazni, vse se danes lahko reši s pomočjo sistema šerifa Krivanoge,« se je šopiril Watson, in ravno v pogovoru z zastopniki United Works sem prišel znova do dokazov o pravilnosti moje teorije.«

»Glejte no, kdo bi si to mislil,« je napredal Holmes, »in v čem so ti dokazi?«

»Vidite, na tisti cocktailparty sem pobral gentlemane iz United Works odkod takšne razlike med posameznimi njihovi nastopi v javnosti. Enkrat bunker — drugi zopet stojnica, ki ji ni kaj zameriti. — No, potem so mi razložili: 'Glejte', so mi dejali, 'mi se praktično že dolgo ravnamo po sistemu šerifa Krivanoge, ki ste ga znanstveno tako lepo obdelali v Sparku. Na primer, naše stojnice: če so dobre, potem je itak vse v redu. Če pa so kakšne javne pripombe, potem se malce potuhnemo in uporabimo Krivanoga-sistem.«

»Tako torej,« je dejal Holmes, »in kako izgleda vse to v praksi?«

»Zaupali so mi, da imajo v ta namen svoj Commercial Departement, ki mu pravijo tudi PSO. Obesijo jim vso krivdo, potem pa si umijejo roke.«

»In ljudje iz PSO-departementa, kaj pravijo na to?«

»Nič, menda so se na to že navadili. Sedaj, ko ima sistem že teoretično podlago, so popolnoma v kaši. Ne morejo se izmuzniti. Kajti praksa potrjuje pravilo in narobe.«

»Že prav, dragi doc, toda moj sistem dedukcije mi pravi, da so javni nastopi zadeva prav vseh delničarjev United Works in da Krivanoga-sistem v takšnih primerih ni na mestu. Dejal bi, da jemljejo stvari premalo resno in da je pri vsem tem premalo medsebojnega sodelovanja, pa tudi kontrole. Pravočasne, seveda. Tako ravnamo drugje po svetu, če sem prav informiran. Zlasti, če gre za proizvodne zadeve, kjer vsak zase najbolje ve, kaj želi povedati na javnih razstavah in kako. — In ko sva že pri proizvodnji — ali vam niso povedali, kdaj bo v prodaji detektor laži?«

Toda — odgovora ni dobil. Slivowhiskey je storil svoje, doktor je zaspal spanje pravičnika in častnega člana United Works.

Copyright by Spark.

Piše: Connan Horwpold

ISKRA Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov KRANJ

ponovno razglašja

prosta delovna mesta za:

1. VODJO tehnične kontrole

obrata elektromehanskih izdelkov.

(Delovno področje obsega kontrolo kvalitete v proizvodnji delov, v panogi rotacijskih strojev in kinastiki).

2. VODJO obdelovalnice

obrata elektromehanskih izdelkov.

(Delovno področje obsega vse delavnice za struženje, rezkanje, vrtanje in brušenje).

POGOJI za zasedbo delovnih mest:

pod tč. 1 in 2.: visoka ali višja izobrazba strojne stroke z nekajletno prakso, po možnosti v proizvodnji.

Osební dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Pismene prijave sprejema kadrovski oddelek tovarne na naslov:

ISKRA — Elektromehanika Kranj, Savska loka 4, do vključno 30. oktobra 1969.

ISKRA »Elektromehanika« Kranj

razglašja prosto delovno mesto

VODJA GOSPODARSKE PRIPRAVE PROIZVODNJE v obratu »Stikala« Kranj.

Pogoji: Visoka izobrazba v ekonomski stroki z nekaj leti prakse. Prijave sprejema kadrovski oddelek do 30. oktobra 1969.

Nagrajeni tekmovalci SD »Iskra«

Tik pred zaključkom letošnje tekmovalne sezone so strelci iz SD »Iskra« še enkrat prijetno presenetili. Po odlični uvrstitvi v spomladanskem delu liga tekmovalnja z zračno puško jih je Občinska strelska zveza v Kranju vključila v drugi del

tekmovalnj z MK puško serijske izdelave. Tu nastopajo le najboljše ekipe iz posameznih gorenjskih občin. Naši strelci so se v tem delu spet izkazali. Na zaključnem troboju so postali gorenjski prvaki. Zmaga jim je odprla pot na republiško prvenstvo

med prvake osmih slovenskih tekmovalnih skupnosti. To pomembno tekmovalje je bilo 28. septembra v Ljubljani. Celjanom, ki že dolgo sodijo med najboljše slovenske strelce, se sicer niso mogli upirati, vendar je tudi uvrstitev na drugo mesto madvse pomemben uspeh za Čemeta, Freliha, Cigliča, Lozarja in Rozmana. Za svoj uspeh so sprejeli od Strelske zveze Slovenije nagrado 300 ND, česar so še posebej veseli. Kmalu se bodo namreč spet začele vaje z zračno puško. Kupiti bo treba nove puške in strelivo, pri čemer bodo nagrado s pridom uporabili.

Rezultati: 1. SD »Branko Ivanuš« Celje 2.499. krogov od 3000 možnih; 2. SD »Iskra« Kranj 2.404, 3. SD »TŽV Boris Kidrič« Maribor 2.317, 4. SD »Turnišče« Ptuj 2.301 krogov.

Obvestilo

Upravni odbor družine vabi mlade člane in članice ŠC Iskra in »Elektromehanike« k vajanju v streljanju z zračno puško. Vsi, ki žele redno nastopati za SD »Iskra«, naj pridejo ob sredah od 17 do 18 v strelski dom, kjer bodo dobili podrobnejša navodila.

4. oktober — dan izletov v »Elektromehaniki«

Oktober ali vinotoč je najlepši jesenski, za marsikoga pa celo najprijetnejši mesec leta. Še posebno ga cenijo ljubitelji planin in narave ter sladkega grozdja, ki prav v tem mesecu prireajo zanimive izlete. Tako se je na prvo soboto rano v jutru zbralo za 12 avtobusov izletnikov iz raznih podjetij pred kino Center v Kranju, ki so odpeljali v razne smeri. Od tega jih je bilo kar 5 za našo tovarno, ki so odpeljali naše delavce proti Celovcu, Logarski dolini, Dolenski in Beli krajini.

Cilj zadnje smeri je bila Metlika. Pot nas je vodila prek Ljubljane do Trebnjega. Tu smo zavili na stranjsko, sicer pa lepo vzdrževano makadamsko cesto, ki vodi prek Mirne peči do Bršlina, ker stoji med drugimi tudi naša tovarna usmernikov, in v Novo mesto. Po kratkem postanku smo se odpravili čez Gorjance v Metliko.

Zemljepisna lega Metlike je zelo ugodna. Leži na južni strani pod Gorjanci v bližini naše najtoplejše mejne reke Kolpe; njena nadmorska višina je komaj 160 metrov. Tu smo si najprej ogledali veliko vinsko klet, kjer pridelujejo priznana belokranjska vina, nato pa smo se povzpeli na grič, od koder se je nudil prelep pogled na Belo Krajino. Videli smo tudi znamenitosti Metlike, grad z muzejem, obrambni stolp iz 16. stoletja, mestno hišo z železnim grbom in stolpičema, več cerkvic, med njimi Martinovo iz 15. stoletja, dom

»Partizan« in šolo, kjer je vzdignjena spominska plošča v spomin na konferenco partizanov novinarjev, grafikov in tehnikov ter oficirsko šolo glavnega štaba NOB. Griček je iz vseh strani posajen z vinsko trto, na vrhu med vinogradi pa stoji gostišče »Veselica« z značilno pivnico v vinskem sodu. Ko smo si mestce do podrobnosti ogledali in se naučili svežega zraka, smo se vrnili v Novo mesto.

Po kosilu, ki nas je čakalo v delavski restavraciji, smo se odpravili v Dolensko toplice. Kopanje v zaprtem bazenu (38 °C) nam je zelo prišlo. Dalje smo potovali proti Muljavi, po Suhi krajini, skozi dolino bistre Krke, naprej skozi Sotesko (s porušnim gradom) do Žužemberka. Tu smo si ogledali grad Turjačanov iz 17. stoletja, postavljen na visoki terasi nad Krko. Grad je bil porušen v NOV, tako da sedaj le še mogočni zidovi v prazno zro pod seboj. Na gričku stoji lep spomenik žrtvam fašizma, vasica pa je bila med NOB popolnoma porušena, sedaj pa je obnovljena. Tod ima »Iskra« obrat »Kondenzatorji«.

Ker je bila pot še dolga, smo se v bližnji gostilni okrepčali. Ob dobri kapljici so se tudi jeziki razvzplameli prijetni zvoki harmonike pa so nas zvalili na plesišče. Tu smo doživeli najbolj sproščeni del našega potovanja.

Tudi udeleženci ostalih izletov so bili zadovoljni.

Peter Leban

ZAHVALA

ob smrti našega dragega moža in očeta

MARTINA VERTACNIKA

se iskreno zahvaljujem njegovim sodelavcem v splošnem oddelku, najinim sodelavcem iz oddelka poskusne proizvodnje in linije elementov obrata ATN, govornikom pri odprtem grobu, gasilcem, sindikatu enote in tovarne Elektromehanike — Kranj za izraze sožalja, vence in pomoč, kakor tudi vsem ostalim, ki so ga v tako velikem lim, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Zena Marija, hčerki Marinka in Vera ter sin Tine

POPRAVEK

V prejšnji številki smo v članku »Italijanski predsednik Giuseppe Saragat obiskal naše podjetje« med drugim obvestili bralce, da je tov. Franc Lavrič podaril svojo sliko italijanskemu predsedniku. Pri tem nam je precej ponagajal tiskarski škrat pri imenu, saj se pravilno glasi, da mu je sliko izročil tov. Boris Lavrič, kar s tem popravljamo in se hkrati opravičujemo za neljubo napako. Uredništvo

ZAHVALA

Komaj je minilo leto dni, kar je prenehalo biti zlato srce moje skrbne mame, že mi je kruta usoda vzela še dobrega in dragega očeta

JAKOBA BRISNIKA

Zahvaljujem se vsem sodelavcem v oddelku »Termoplasti« za izrčno sožalje in pomoč.

Žalujoča Justa Prestor

ZAHVALA

Ob nepozabni izgubi dobrega in skrbnega očeta

SAVA VRBICE

se iskreno zahvaljujem sodelavcem na liniji ploščatega releja v obratu ATN za podarjeni venec, denarno pomoč ter za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hčerka Anica Vrbica

Izlet v Verono in Milano

Sindikat tovarne avtoelektrike v Novi Gorici je organiziral izlet v Verono in Milano za 4. in 5. oktober 1969. V zgodnji jutranji uri smo v soboto z avtobusom prešli jugoslovansko-italijansko mejo. Ob prekrasnem vremenu se nam je nudil izreden razgled.

Kmalu smo se znašli na avtocesti, ki nas je vodila mimo mesta Mestre, Vicence, Padova do Verone, kjer je bil postanek in ogled mesta.

Ogledali smo si zanimivosti tega zgodovinskega mesta, ki jih je bilo na pretek. Zaradi skoposti odmerjenega časa si nismo mogli ogledati grob Rómea in Julije. Pomagali smo si s tem, da smo kupili razglednice, na kateri je bila barvna fotografija groba dveh idealno zaljubljenih.

Po ogledu mesta smo odbrzeli proti mestecu Garda, ki leži ob znamenitem Gard-

skem jezeru. Prispeli smo, vendar smo imeli še dovolj časa, da se popeljemo vzdolž tega jezera do mesteca Riva, kjer se veliko jezero konča. Po enurnem postanku smo se vrnili na kraj Garda in se nastanili v hotelu Sportsman. Dobra večerja nam je nadvse teknila, saj smo bili ras potrebni tudi za telo koristnih dobrin.

Po dobro prespani noči in zajtrku smo krenili z našim avtobusom mimo mesta Brescia, Bergamo proti Milanu. Odveč bi bilo naštevati kaj vse smo videli med vožnjo. Naš cilj je bil seveda mesto Milano, ki je mesto razvite industrije, kulture, sejmov, prometa in spomenikov.

Najbolj smo bili presenečeni nad lepoto milanske katedrale, ki jo prav sedaj obnavljajo. Z dvigalom smo se povzpeli na vrh katedrale, od koder je bil veličasten pogled na razsežno mesto Milano.

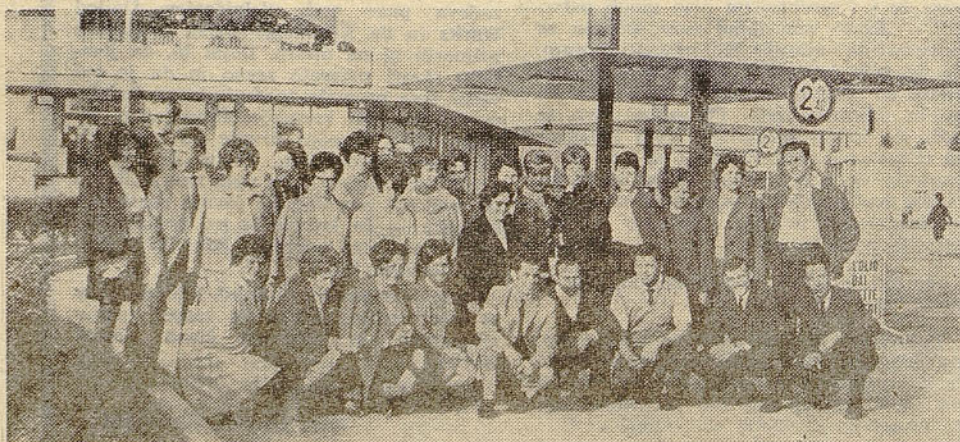
Ko smo zapuščali Milano, smo si spotaoma ogledali najlepše pokopališče na svetu, ki ga krasijo nešteto raznih umetniško izdelanih kipov, grobnic in drugih plastik.

Vračali smo se po avtocesti. V San Doná di Piave smo zagledali velik živžav. Ustavili smo se. Malo prigrizka smo zabelili s pijačo in že smo se znašli v avtobusu, ki je z nezmanjšano hitrostjo hitel proti Novi Gorici.

Sicer je bilo pozno ponoči, ko smo prestopili mejo, a vendar smo bili nadvse zadovoljni s tem izletom. Trdim, da je lahko žal tistim, ki se izleta niso udeležili, ker so bili prikrajšani za mnoga doživetja.

Udeleženci izleta si podobnih potovanj še želimo, saj niso le rekreacija, temveč tudi razširjajo splošno razgledanost vsakemu izletniku.

Ce

»Podobnih« potovanj si še želimo,« so dejali udeleženci izleta